
KARADENİZ
2023 GELİŞMELERİ IŞIĞINDA
BÖLGESEL DEĞERLENDİRMELER
Editörler
Özgür TÜFEKÇİ
Fevzi KIRBAŞOĞLU
NEU
PRESS

KARADENİZ: 2023 GELİŞMELERİ IŞIĞINDA BÖLGESEL DEĞERLENDİRMELER

Editörler

Özgür TÜFEKÇİ
Fevzi KIRBAŞOĞLU

NEU
PRESS

neupress.org
pressneu

Necmettin Erbakan Üniversitesi Yayınları:
KARADENİZ:2023 GELİŞMELERİ IŞIĞINDA BÖLGESEL DEĞERLENDİRMELER

Genel Yayın Yönetmeni/General Manager
Dr. Öğr. Üyesi Fatih KALECİ

Editörler/Editors
Doç. Dr. Özgür TÜFEKÇİ
Arş. Gör. Fevzi KIRBAŞOĞLU

Tasarım/Design
Büşra UYAR
Muhammed Sami TEKİN
Enes Malik YALÇIN

Redaktör/Redactor
Sema ERDOĞDU

ISBN
978-625-6208-21-6

Baskı/Printing
Necmettin Erbakan University Press (NEU PRESS)
Yaka Mah. Yeni Meram Cad. Kasım Halife Sok. B Blok
No: 11 Meram / KONYA / TÜRKİYE
0332 221 0 575 - www.neupress.org
Sertifika No/Certificate No: 48888

NEU PRESS 1. Baskı, Konya/TÜRKİYE
Eylül 2024, vii + 392 s., 16x24 cm

Kategori/Category
Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Temel Alanı

**Bu eserin tüm hakları Necmettin Erbakan Üniversitesi Yayınlarına (NEU PRESS) aittir. Eserin tamamı veya bir kısmı 5846 sayılı FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU'nu hükümlerine göre, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmadan herhangi bir ortamda yayımlanamaz ve herhangi bir bilgi depolama ve erişim sistemiyle, mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik veya başka yöntemlerle basılamaz, aktarılamaz, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.*

**Eserdeki yazılı olan her türlü bilginin ve yorumun sorumluluğu editörlerin, yazarların kendilerine aittir.*

** All rights of this work belong to Necmettin Erbakan University Press (NEU PRESS). According to the provisions of the "Law No. 5846 on Intellectual and Artistic Works", the whole or part of the work cannot be published in any medium without the prior permission of the publishing house that published the book, and it cannot be reproduced, printed, transferred, reproduced, or distributed by any information storage and retrieval system, mechanical, electronic, photocopying, magnetic or other methods.*

**The responsibility for all kinds of information and comments written in the book belongs to the editors and authors themselves.*

İÇİNDEKİLER

TAKDİM **1**

1. BÖLÜM
BÖLGE ÜLKELERİNİN 2023 GÖRÜNÜMÜ **5**

2023 Yılı Türkiye Panoraması:
İç ve Dış Politika Ekseninde Bir Değerlendirme 7
Yüksek Lisans Öğrencisi Muhammed Lütfü OSMANOĞLU, Arş. Gör. Fevzi KIRBAŞOĞLU

Operasyonların Gölgesinde Nihai Barışın Kıyısında Azerbaycan: 2023 35
Dr. Öğr. Üyesi Hülya KINIK

Politik Sorunların Gölgesinde 2023 Yılı ve Bulgaristan 63
Doç. Dr. Vahit GÜNTAY

Ermenistan 2023: İlerleme, Zorluklar ve Jeopolitik Manevralar 77
Doktora Öğrencisi Muharrem BAYRAK

Gürcistan'ın İç ve Dış Politika Dinamikleri: 2023 103
Doktora Öğrencisi Meltem HASANÇEBİ

Doğu ile Batı Arasında Moldova: 2023 135
Doktora Öğrencisi Dilek KARADENİZ TOPAL

Aktif Bir Dış Politika Arayışında Romanya ve 2023 Yılı 157
Doktora Öğrencisi Nükhet GÜNTAY

Rusya-2023: Savaş Devam Ederken 171
Öğr.Gör. Dr. Yunus Emre AYDIN

Ukrayna'da Derinleşen Kriz: 2023 197
Doktora Öğrencisi Hakan KÜÇÜK

2023 Yılında Yunanistan:
İç ve Dış Politikada Gelişmeler ve Ekonomik Toparlanma 223
Doktora Öğrencisi Oğuzhan BAL

2. BÖLÜM
GENİŞ KARADENİZ HAVZASINDA SINIRAŞAN SORUNLAR **245**

Rusya'nın Ukrayna'yı İşgalinin İkinci Yılında Yaşananlar 247
Dr. Sertaç Canalp KORKMAZ

Küresel Şirketler ve Batılı Ülkelerin
Ekonomik Yaptırımlarına Direnç ve Uyum: Rusya Örneği..... 271
Arş. Gör. Muhammet NEGİZ

Rusya Ukrayna Savaşı'nın
Karadeniz'e Kıyısı Bulunan Ülkelere Etkileri: Enerji Güvenliği..... 305
Dr. Zehra AKSU

NATO ve Geniş Karadeniz Havzası: 2023..... 331
Dr. Sertaç Canalp KORKMAZ

Avrupa Birliği'nin Doğu Politikası: 2023..... 345
Arş. Gör. Fevzi KIRBAŞOĞLU, Yüksek Lisans Öğrencisi Tuğba BEKTAŞ

Japon Devletinin Karadeniz
Algısı ve Son Dönemdeki Karadeniz Politikaları 369
Arş. Gör. Alperen TÜRKMEN

1. BÖLÜM

BÖLGE ÜLKELERİNİN 2023 GÖRÜNÜMÜ

POLİTİK SORUNLARIN GÖLGESİNDE 2023 YILI VE BULGARİSTAN

Doç. Dr. Vahit GÜNTAY
Karadeniz Teknik Üniversitesi

GİRİŞ

2023'ün ilk aylarına siyasal krizlerle başlayan Bulgaristan, sene sonunda bu krizlerin çözümüne tam anlamıyla odaklanamamıştır. 2022 yılının Kasım ayında yeni seçilen Ulusal Meclis, ülke için düzenli bir hükümet seçmeyi 2023 yılı başında başaramamıştı. Bulgaristan geçici bir hükümet tarafından yönetilmiş ve parlamentodaki siyasi bölünme giderek derinleşmiştir. Ekonomik sorunlarla da birleşen iç politikadaki istikrarsızlık, Bulgaristan için 2023 yılında iyi bir tablo ortaya koymamıştır. 2023 yılı başında seçimlerin tekrarlanması gibi tartışmalar ve ekonomik göstergeler temel sorunlara yoğunlaşılmasını zorlaştırmıştır. Üç yıldan kısa bir süre içinde üst üste dört seçim yapan ülke toplumda siyasi bir ilgisizliği ve enerji kaybını da ortaya çıkarmıştır.

2023'ün başında Bulgaristan, son iki yılda ülkede dört ulusal parlamento seçimi yapılmasının ardında düzenli hükümetin seçilmesinin neden olduğu sorunla da birlikte ciddi bir siyasi kriz içinde kalmıştır. Başbakan Kiril Petkov'un hükümeti, son otuz yılın en kısa vadeli hükümeti olmuştur. Kasım 2022'de yapılan son parlamento seçimlerinden sonra parlamento yeni bir hükümet oluşturamayınca 2023 yılının tüm dengeleri olumsuz temeller üzerinde ilerlemiştir. 2023'ün başında Bulgaristan, Başbakan Vekili Gulab Donev tarafından yönetilmeye devam etmiş ve meclis desteği açısından ülke Avrupa Birliği (AB) içerisinde olumlu bir imaj da çizememiştir (Kandilarov, 2024a).

Bu bölüm dâhilinde 2023 yılının başından itibaren ortaya çıkan politik istikrarsızlık başta olmak üzere Bulgaristan'ın yıl içerisindeki genel portresi ortaya konacaktır. Siyasi sorunlar Bulgaristan açısından 2022 yılına göre daha da derinleşmiştir ve özellikle sosyal göstergelerdeki olumsuz tablo siyasi istikrarsızlıkla doğrudan ilişkilidir. Bu genel değerlendirmelerle birlikte dış politikadaki genel çehre de bölüm dâhilinde ele alınan hususlar arasında olacaktır.

KAYNAKÇA

AIDA (2023). *Asylum Information Database (AIDA), Bulgaria Country Report, 2023 Update.* https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/04/AIDA-BG_2023-Update.pdf.

Aleksieva, R. & Tcolova, K. (2023). *Energy without Russia: The Consequences of the Ukraine War and The EU Sanctions on The Energy Sector in Europe. Friedrich Ebert Stiftung*. https://library.fes.de/pdf-files/bueros/budapest/20559.pdf.

Bulgarian Academy of Sciences (2024). *BAS Economists: Bulgaria registers One of The Highest Levels of Energy Poverty in The EU*. https://www.bas.bg/?p=49999&lang=en.

Crombois, J. F. (2023). Contesting the West? Domestic Contestation in Bulgarian Foreign Policy from 2014 to 2022. *Baltic Journal of Law & Politics, 16(*1), 174-189.

Deloy, C. (2023). Bulgarians go to The Polls for The Sixth Time in Three Years. *Foundadtion Rober Schuman*. https://server.www.robert-schuman.eu/storage/en/doc/oee/oee-6159-en.pdf.

EUAA (2022). Latest Asylum Trends-Annual Overview 2022. *European Union Agency for Asylum (EUAA).* https://euaa.europa.eu/latest-asylum-trends-annual-overview-2022.

Eurobarometer (2023). *Eurobarometer: Public Opinion in The European Union*. https://europa.eu/eurobarometer/surveys/browse/all

European Commission (2023a). 2023 Country Report, Bulgaria. *Institutional Paper 226*. https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2023-06/ip226_en.pdf.

European Commission (2023b). *Communication from The Commission to The European Parliament, The European Council, The Council, The European Economic And Social Committee and The Committee of The Regions, State of Schengen Report 2023.* https://www.astrid-online.it/static/upload/stat/state-of-schengen-report-2023.pdf.

European Parliament (2023a). *'This is Europe' Debate in The European Parliament: Speech by Nikolai Denkov, Prime Minister of Bulgaria, 22 November 2023*. https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2023/753180/EPRS_ATA(2023)753180_EN.pdf.

European Parliament (2023b). *"This is Europe" debate with Bulgarian Prime Minister Nikolay Denkov*. https://www.europarl.europa.eu/news/en/agenda/briefing/2023-11-20/20/this-is-europe-debate-with-bulgarian-prime-minister-nikolay-denkov.

Eurostat (2023). https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/search/-/search/estatsearchportlet_WAR_estatsearchportlet_INSTANCE_bHVzuvn1SZ8J?-text=bulgaria.

Human Rights Watch (2023). *European Union Events of 2022.* https://www.hrw.org/world-report/2023/country-chapters/european-union.

Kaleynska, T. (2023). The Political Crisis in Bulgaria /2021-2023/: Internal and External Consequences. *Perspective Politice, 16*(Special Issue), 101-111. https://doi.org/10.25019/perspol/23.16.0.10.

Kandilarov, E. (2023). The Bulgarian State and Society Stand in Solidarity with Turkey and Syria after the Devastating Earthquake. *China-CEE Institute.* https://china-cee.eu/2023/03/06/bulgaria-external-relations-briefing-the-bulgarian-state-and-society-stand-in-solidarity-with-turkey-and-syria-after-the-devastating-earthquake/.

Kandilarov, E. (2024a). Bulgaria 2023-Overview of The Political Year. *China-CEE Institute*. https://china-cee.eu/2024/01/09/bulgaria-political-briefing-bulgaria-2023-overview-of-the-political-year/.

Kandilarov, E. (2024b). Bulgaria external relations briefing: Overview of the Bulgarian International Policy in 2023. *China-CEE Institute*. https://china-cee.eu/2024/01/31/bulgaria-external-relations-briefing-overview-of-the-bul-

garian-international-policy-in-2023/.
OECD (2023a). *Bulgaria: Country Health Profile 2023*. https://www.oecd.org/publications/bulgaria-country-health-profile-2023-8d90f882-en.htm.
OECD (2023b). *Phase 4 Evaluation of Bulgaria: Two-year Written follow-up Report, Summary and Conclusions of the Working Group*. https://one.oecd.org/document/DAF/WGB(2023)45/FINAL/en/pdf.
Republic of Bulgaria National Statistical Institute (2023). *Open Data*. https://www.nsi.bg/opendata/.
The Guardian (2023). *Six charged over Deaths of 18 Afghans who suffocated in Truck in Bulgaria.* https://www.theguardian.com/world/2023/feb/18/six-charged-over-deaths-of-18-afghans-who-suffocated-in-truck-in-bulgaria.
Veleva-Eftimova, M. (2023). The EU Eastern Enlargement Policy Under the Pressure of Geopolitics. The Bulgarian Case (Russia's Little Brother). *Studia Europejski-Studies in European Affairs, 1*, 63-79.
Velinovska, A. (2023). *Europe in Crisis: The Impact on The Public Opinion in North Macedonia, Konrad Adenauer Foundation in the Republic of North Macedonia, Institute for Democracy "Societas Civilis"-Skopje*. https://idscs.org.mk/wp-content/uploads/2023/02/1_B5_Analiza_ENG.pdf
Zabov, N. (2024). Ministry of Interior. *1,614 Domestic Violence Crimes Committed in 2023, 84.9% Spike Y/Y.* https://www.bta.bg/en/news/bulgaria/681473-1-614-domestic-violence-crimes-committed-in-2023-84-9-spike-y-y
Zsiros, B. (2023). Bulgaria 'Hostage' to Schengen Area Debate, says Prime Minister. *Euronews*. https://www.euronews.com/my-europe/2023/11/23/bulgaria-hostage-to-schengen-area-debate-says-prime-minister